Кыргыз Республикасынын президенттигине болгон талапкерлердин абийир кодекси

БИШКЕК-2011

Кыргыз Республикасынын президенттигине болгон талапкерлердин абийир кодекси

Преамбула

Биз, төмөндө кол койгон Кыргыз Республикасынын президенттигине аттанган талапкерлер, таза жана адилет шайлоолорду өткөрүүнү көздөп, мыйзамга баш ийүү менен, ушул Кыргыз Республикасынын президенттик шайлоо жүрүшүндөгү абийир кодекмти (мындан ары - Кодекс) өз ыктыярыбыз менен кабыл алабыз.

Кодексттин максаты

Кодекст төмөндөгү максаттарга карата алынган:
- шайлоо учурунда башаламандыкты жана мыйзамдарды бузууну болтурбоо;
- шайлоо учурунда коомдо туруксуз абалдын түзүлүшүн болтурбоо;
- Шйлоочулар толоук түшүнүүнүн негизинде тандоо кылыш үчүн, алардын керектүү маалыматты алуусуна мүмкүнчүлүк түзуп берүү;
- Кыргыз Республикасында чын жана акыйкат шайлоону өткөрүү салтын орнотуу.

Кодекстин колдонулушу

Кодексти кабыл алган президенттике болгон талапкерлерге (мындан ары - Талапкерлер), жана алардын расмий өкүлдөрү менен колдоочуларына карата колдонулат.

Негизги эрежелери

Талапкерлер милдеттенет:

- Кыргыз Республикасынын Конституциясын жана башка мыйзамдарын сактоого;
- оппоненттердин жеке турмушунун, ар-намысынын, кадыр-барктынын жана иш аброюнунун колтийбестигин урматоого;
- кызмат адамдары, талапкерлер, мүчөлөр жана партиянын жактоочулары тарабынан ишке ашырылган же ишке ашырыбыз деп коркуткан зордук-зомбулук же зомбулук коркунучу, вандализмдин ар кандай көрүнүштөрү жана коомчулук тартипти бузуулары менен күрөшүүгө көмөктөшүүгө;
- зомбулукка катышпоого же өз күчүн көрсөтүү максатында зомбулук кылууга, же өз артыкчылыгын далилдөө үчүн ага жол бербөөгө;
- мамлекеттүүлүктү жана аймактык бүтүндүктү жоготуу коркунучу болгон баардык жараяндардан баш тартууга;
- мамлекеттик, муниципалдык, коомдук же жеке мүлккө зыян келтирбөөгө;
- өз оппоненттери менен алардын колдоочуларына карата коркутуп-үркүтүү иш-аракеттеринин (кандай гана түрдө болбосун) болтурбоого;

- ушул Кодексти сактоо үчүн жеке иш-аракеттерди кылуу менен бирге шайлоонун баардык катышуучуларынын кодекске баш ийүүсүн талап кылууга.

Шайлоочуларга карата эрежелер

Талапкерлер милдеттенет:

- айкындык ынанымдарынын жана баардык шайлоочулар менен шайлоо жүрүмүнүн башка катышуучуларына урмат көрсөтүү негизинде таза жана адилеттүү шайлоону өткөрүүгө;
- шайлоочуларга чагымсыз, коркутуусуз, укуктуулукка жатпаган таасир кылуусуз, сатып алуусуз, эркин добуш берүү мүмкүнчүлүгүн камсыз кылууга;
- жарандардын өз каалоосуна эркин билдирүүсүнө, алардын өз пикирин айтуусуна тоскоолдук кылбоого;
- Шайлоочуларды адаштырбаш үчүн алар менен ак ниетүү жана ачык болууга.

Башка талапкерлерге карата эрежелер

Талапкерлер милдеттенет:

- башка талапкерлердин шайлоо өнөктүгүн өткөрүү жана өздөрүнүн саясий идеялары менен ынанымдарын таратуу укугун жана эркиндигин урматоого;
- өз үгүт иштерин жүргүзүүдө коомдогу тынчтыкты козголтбоо нугунда иш алып барууну;
- башка талапкерлердин шайлоочулар менен жолугушуусуна бут тоспоого.

Шайлоо комиссиясынын мүчөлөрүнө карата эрежелер

Талапкерлер милдеттенет:

- шайлоо коммисияляарынын мүчөлөрүнө басым кылбоого;
- шайлоо коммисияляарынын мүчөлөрүнүн ишине кыйынчлыкты жаратпоого;
- шайлоо коммисияляарынын мүчөлөрүнүн ишине кийлигишпөөгө;
- шайлоо коммисияляарынын мүчөлөрүнүнт коопсуздугун камддоого көмөктөшүү.

Массалык иш-чаралардын маалындагы эрежелер

Талапкерлер милдеттенет:

- массалык иш-чараларды мызам чегинде жана мүмкүн болушунча жараандардын тынчын албай өткөзүүгө;

- мындай иш-чаралардын тынч жана мыйзам чегинде өткөзүлүшүнө көмөктөшүүгө;
- митинг, пикет, жыйын, жолугушуу, жүрүш, демонстрация жана башка массалык ишчаралардын учурунда шарапттардын, баңги заттардын, психотроптук заттардын таркатылуусуна жол бербөөгө.

Үгүт мезгилиндеги эрежелер

Талапкерлер милдеттенет:

- башка талапкерлердин шайлоо өнөктүктөрүн бузбоого же өзгүлтүккө учуратпоого;
- башка талапкерлердин үгүт жана маалымат материалдарынын таркатылуусуна жолтоо болбоого;
- башка талапкерлердин символикасын туурабоого;
- башка талапкерлердин үгүт жана маалымат материалдарын бүлдүрбөөгө;
- башка талапкерлердин митинг, пикет, жыйын, жолугушуу, жүрүш, демонстрация жана башка массалык ишчараларды өткөрүүсүнө жолтоо;
- адамдардын башка талапкерлердин массалык ишчараларына катышуусуна жолтоо болбоого;
- саясий күрөш үчүн улуттук жана диний көйгөйлөрдү колдонбоого;
- расмий же анонимдүү түрдө зомбулук менен коркутуп-үркүтүү же зомбулукка, адам абыроюн басмырлоого ушак-айыңга жол ача турган үгүт жана маалымат материалдарын басып чыгарбоого, ошондой эле интернет, дагы башка маалымат булактары аркылуу таркатпоого.

Административдик ресурстарга карата эрежелер

Талапкерлер милдеттенет:

- шайлоо өнөктүгүн өткөрөө үчүн расмий мамлекеттик жана муниципалдык же дагы башка мамлекеттик ресурстарды (каражат, адам жана уюштуруу ресурствры), мыйзамда көргөзүлгөн учурлардан тышкары, пайдаланбоого;
- мамлекеттик органдар менен жергиликтүү өзалдынча башкаруу органдарынын баардык жетекчилеринин партия катарынан чыгышын камсыз кылууга.

ЖМК жана журналисттерге карата эрежелер

Талапкерлер милдеттенет:

- сөз жана басып чыгаруу эркиндигин урматтоого;
- журналистерди куугунтукка албоого же алардын ишине жолтоо болбоого;

- оппоненттери менен талашып-тартышууда мыйзамсыз, адамгерчиликке жатпаган жана булганыч технологияны колдонбоого;
- такталбаган же атайлап жалган айтылган маалыматтарды таркатпоого, алдамчылык менен жалган нерселерди колдонбоого, сылык жана негиздүү сын айтууга;
- Оппоненттерди тастыктоо менен сындоого.

Коррупция менен сатып алууларга карата эрежелер

Талапкерлер милдеттенет:

- добуштарды сатып аллбоого;
- мамлекет кызматкерлерин сатып албоого;
- мажбурлоо же акча сунуш кылуу жолу аркылуу шайлоочуларды добушун кандайдыр бир партияны, талапкерди колдоого же ага каршы добуш берүүгө же добуш берүүдөн баш тартууга мажбурлабоого;
- мажбурлоо же акча же дагы башка сыйакы сунуш кылуу аркылуу адамдардын өз талапкерлигин коюусуна же койбоосуна, өз талапкерлигин чакыртып алуусуна же чакыртып албоосуна мажбурлабоого;
- мажбурлоо же акча жана башка сыйакы сунуш кылуу аркылуу ызмат адамдарынын, мамлекеттик жана муниципалдык кызматкерлердин кандайдыр талапкер үчүн колдоо табуусуна же бут тосуусуна жол бербөөгө;

Шайлоодон кийинки эрежелер

Талапкерлер милдеттенет:

- шайлоонун жыйынтыгы аныкталып, ал расмий жарыялангандан кийин аны таанууга;
- шайлоо жыйынтыгын сынга алууда тастыктоо мене ниш кылып, оппоненттер менен шайлоо комиссия мүчөлөрүнө өздүк кордоодн алыс болууга;
- башаламандыкка, имараттар менен мүлктөрдүн мыйзамсыз басып алынышына, жолдордун торолуусуна жана башка мыйзамсыз аракеттерге жол бербөөгө, мыйзам талаптарын саясий, топтук, жеке кызыкчылыктардан жогору коюуга;
- сот органдарынын ишине өзү же кимдир-бир тараптан кийлигиштирбөөгө жана аларга басымды кылдыртбоого;